

In het bos

Terrein De Kooiberg,
Ugchelen

Tekst: Nienke Onkenhout

Foto's: Henni Bunnik en Vincent Tollenaar

De Kooiberg

De Veluwe

Terrein De Kooiberg bij Ugchelen ligt in het oostelijkste deel van de Veluwe en behoort tot Natura 2000-gebied. De glooiingen in het terrein zijn ontstaan door opstuwend ijs. Circa 100 jaar geleden is hier veel bos aangeplant; deze werkgelegenheidsprojecten waren bedoeld om het stuifzand vast te leggen én om een jachtgebied te creëren voor de landeigenaren. De huidige populatie edelherten en wilde zwijnen stamt af van de toen uitgezette dieren. Ook vossen, dassen, reeën en, op de drogere delen, adders komen hier veel voor. Daarnaast is er een grote rijkdom aan insecten, vlinders en paddenstoelen. Rond Ugchelen zijn veel sprengen (kunstmatige beken) gegraven, die vooral werden gebruikt om watermolens aan te drijven; enkele sprengen zijn de laatste jaren weer in ere hersteld.

Als ik met fiets en al onder de slagboom naast het voormalige pomphuisje ben doorgekropen, kijk ik neer op het hart van De Kooiberg.

Hier heb ik naar uitgekeken! Ik mag een stuk schrijven over het primitiefste kampeerterrein van de NTKC – een terrein waar ik fan van ben.

De Kooiberg ligt er schitterend bij. De Amerikaanse eiken hebben prachtige herfsttinten, overal staan paddenstoelen en de mistflarden maken het alleen maar mooier. Ook de beuken kleuren mooi in combinatie met de grijsgroene dennen. Hopelijk zie ik deze keer een vos, of een ree. Op een edelhert of wild zwijn durf ik niet te hopen, al worden die nu en dan gezien – of eigenlijk: 's nachts gehoord. Langs de zigzagroute (de trap is geen optie, met de fiets) loop ik naar beneden en op dat moment komt ook Frans Goedheer aan. De voorzitter van de afdeling Veluwe heeft zijn auto geparkeerd bij de minuscule P, een meter of 400 verderop. Als je hier kampeert kun je even tot het pomphuis doorrijden, je spullen kun je dan met de kruiwagen naar een van de prachtige veldjes brengen. Voor caravans is dit terrein niet geschikt.

Stuwwal

Frans en ik zijn de enigen op het terrein. 'Ja, je staat hier vaak alleen. Het is echt een terrein voor liefhebbers. Stromend water en elektriciteit zijn er niet. Water moet je zelf oppompen en als je warm wilt douchen moet je zelf water warmen. Maar als je dat juist aantrekkelijk vindt, dan zit je hier heel goed.' De Kooiberg ligt in gebied dat 's nachts zeer rustig is en waar het wild over het terrein loopt. Want hekken zijn er niet, alleen boven aan de trap is een slagboom. 'Om mountainbikers tegen te houden', meldt Frans. 'Het helpt, en het wild heeft er geen last van.' We klimmen de trap op om onze wandeling te beginnen. Hier heb je het beste zicht over het bijna rechthoekige terrein. De oostkant ligt een meter of tien hoger dan de rest. Dat is een oude stuwwal uit de voorlaatste ijstijd. We lopen linksom, langs een aantal kampeerveldjes, en dalen dan af naar het toiletgebouwtje. Frans:

'Het composttoilet spoel je door met water uit de pomp. Vergeet niet als je weggaat om de emmer te legen en op z'n kop neer te zetten, anders verdrinken de muizen!'

Onzichtbaar onderhouden

De club pacht het terrein sinds 1951, het was deel van het landgoed van de familie Roosegaarde-Bisschop. Ook daarvoor al mochten NTKC-leden er nu en dan kamperen. Net als de bossen eromheen is ook De Kooiberg rond 1900 aangeplant, als werkgelegenheidsproject. De familie verkocht het terrein in de jaren zestig aan een papierfabriek die er vooral water won. Frans: 'Het wordt nu beheerd door Borgman Beheer, dat het terrein zo natuurlijk mogelijk houdt. De waterwinning is allang gestopt, er wordt nu alleen hout gewonnen. Borgman wil – namens de eigenaren – het liefste dat het terrein oogt als gewoon bos. Je hond meenemen mag wel, mits aangeliend, maar bijvoorbeeld liever geen stammetjes langs de paden. Omdat het midden in

Natura 2000-gebied ligt, is houtvuur in geen enkele vorm toegestaan. En je mag 's nachts het terrein niet verlaten. We willen eigenlijk dat er geen spoor te zien is van het kamperen. De Kooiberg ligt niet in het bos, De Kooiberg *is* het bos. Met die filosofie kunnen wij goed uit de voeten, al is het natuurlijk jammer voor de caravanners.'

'Eén keer per jaar lopen we samen met de beheerder over het terrein. We bespreken dan welke werkzaamheden nodig zijn en hoe we de taken verdelen. Borgman doet het groot onderhoud. Voor ons is belangrijk dat we hier goed kunnen kamperen, dus wij doen onder meer klein snoeiwerk. Ook maaien we het gras, dat wordt niet allemaal opgegeten door de herten. En in de herfst verwijderen we het blad van de kampeerveldjes. Dat verstikt en het is arme grond hier, dus we helpen het gras een beetje.' Frans vertelt dat hij een keer stond te harken en er wat fietsers passeerden. 'Die moeten dat toch wel eigenaardig hebben gevonden, een man die in zijn eentje het bos aan het aanharken was!'

Burlende herten kun je elk jaar in september horen en zien in de buurt van ons terrein. Houd de NTKC-agenda in de gaten!

Je kunt ook naar de **wildobservatieplaats** in Hoog Buurlo. En wil je eens een ander soort beesten zien? Ga naar de **Apenheul**.

Toe aan cultuur? In het **CODA Museum** in Apeldoorn

komen oude en moderne kunst bij elkaar. Of, heel bijzonder: in het monumentale gebouw van **Radio Kootwijk** worden nu en dan rondleidingen gegeven en zelfs concerten.

Wandelend kun je naar het noorden, het westen of het zuiden. Bos, sprenge, akkerland, stuifzand of landgoederen: alles is voorhanden. Twee tips: het **Kopermolenpad** in het buitengebied van Wenum Wiesel. En Geldersch Landschap en Kasteelen organiseert regelmatig **wandelingen met een gids**.

*De Kooiberg ligt niet in het bos, De Kooiberg *is* het bos*

Onderhoud is ook nodig als de wilde zwijnen de grond omwoelen. 'Ja, die hebben er geen weet van dat wij die grasveldjes als kampeerplek gebruiken, maar na zo'n bezoek moeten we egaliseren.'

Rillen en licht

We staan inmiddels bij de pomp, een robuust model dat ook in ontwikkelingslanden wordt gebruikt. Oorspronkelijk stond de pomp boven, maar dat is al lang niet meer zo. Het is zelfs al de tweede op deze plek. Als we verder wandelen tussen de bosbessenstruiken door, wijst Frans op een subtiele 'richel'. Hier, aan de noordkant van het terrein, vormde deze aarden ril de grens tussen land van verschillende eigenaren. 'Met de beheerder hebben we afgesproken dat we 'm weer goed zichtbaar gaan maken. Het is een culturelement dat we graag willen laten zien.'

De komende tijd zal er trouwens hoe dan ook zichtbaar veel gebeuren op De Kooiberg. Een flink aantal bomen wordt gekapt, vertelt Frans. Borgman Beheer wil het aantal Amerikaanse eiken de komende jaren sterk terugdringen om het gebied weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen: veel grove dennen, enkele douglassparren, zomer- en wintereiken. En inderdaad hebben aardig wat bomen een kruis of stip of hun stam. De meeste bomen eindigen roemloos, als spaanplaat of latten. Maar voor het terrein is het goed nieuws. Het betekent licht en op veel veldjes meer zon!

We zijn rond. Tijd voor Frans om naar huis te gaan, tijd voor mij om te gaan genieten. Van de rust, van het ruisen van de bomen, van – hopelijk – het roepen van uilen en het scharrelen van wild rond de tent. Ik verheug mij erop, op mijn nacht midden in het bos. Maar eerst, ook omdat het best fris is, draag ik mijn steentje bij aan het onderhoud van dit fantastische terrein door zelf ook nog een tentplek te ontbladeren.